3. Vilka ord förekommer ofta tillsammans?

Ord hänger ihop med andra ord för att skapa fraser, satser och längre texter i alla språk. De förekommer dock inte slumpmässigt tillsammans utan avgörs av våra uttrycksbehov som språkbrukare och hur vi förhåller oss till grammatiska regler men även till semantiska mönster. Det kan handla om stil eller hur vi har lärt oss att vissa ord fungerar tillsammans.

Sådana mönster är relevanta att kartlägga för att kunna beskriva hur ord uttrycker värderingar eller attityder men också skillnader i olika typer av texter eller olika grupper av språkbrukare. Det kan också vara ett sätt för att beskriva återkommande fasta mönster i ordanvändning som exempelvis metaforer eller stilfigurer.

Använd funktionen Word Sketch (se bild 1) för att se hur ett visst ord används tillsammans med andra ord. I funktionen Word Sketch finns flera söklägen och vi ska utforska ”Basic” och ”Advanced”.

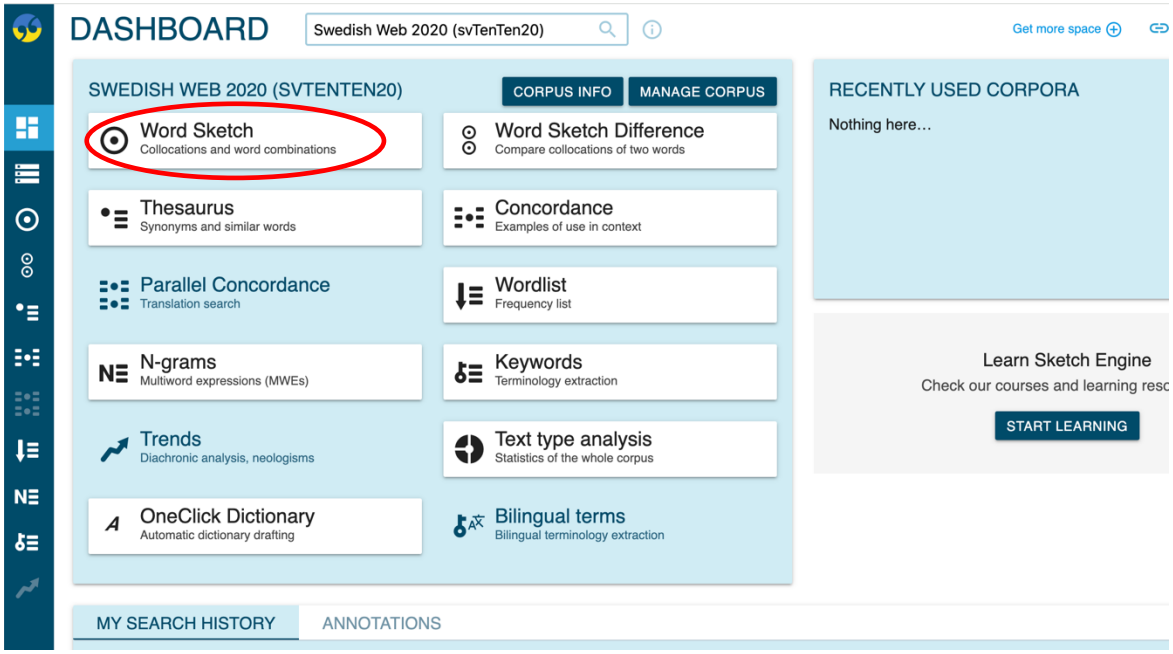


Bild 1: funktionen Word Sketch på Sketch Engines dashboard

Använd Basic-sökläget (bild 2) och sök på ”miljö” som lemma. När du har sökt ser du att Sketch Engine visar olika resultat beroende på vilken plats ”miljö” kan ha i en sats. Det kan vara som subjekt eller objekt men även när andra ord fungerar som bestämning (modifier) till ”miljö”. Vad ser du för skillnader t.ex. när ”miljö är subjekt i en sats jämfört med när det fungerar som objekt?

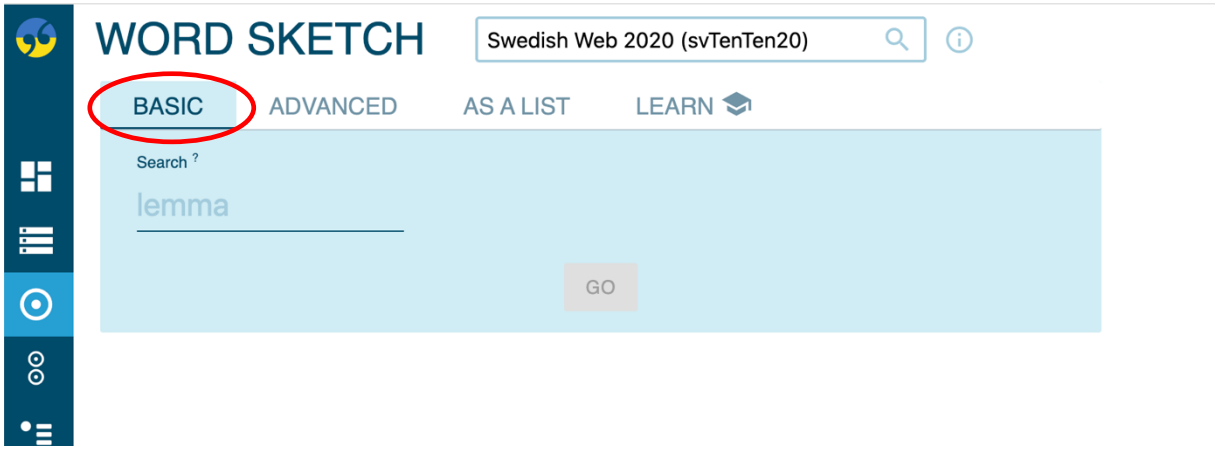


Bild 2: basic-sökläget i Word Sketch

Använd resultaten från sökningen på ”miljö” i Basic-sökläget och utforska olika ordkombinationer genom den specifika sökfunktionen för respektive träff genom de tre punkterna direkt till höger om träffen (...) (se bild 3). Du kan t.ex. förfina sökningar genom att göra Wordlist- eller Word Sketch-sökningar enbart för en viss ordkombination. Fundera på skillnader i bruk och betydelse för ”miljö” med hjälp av dessa verktyg.

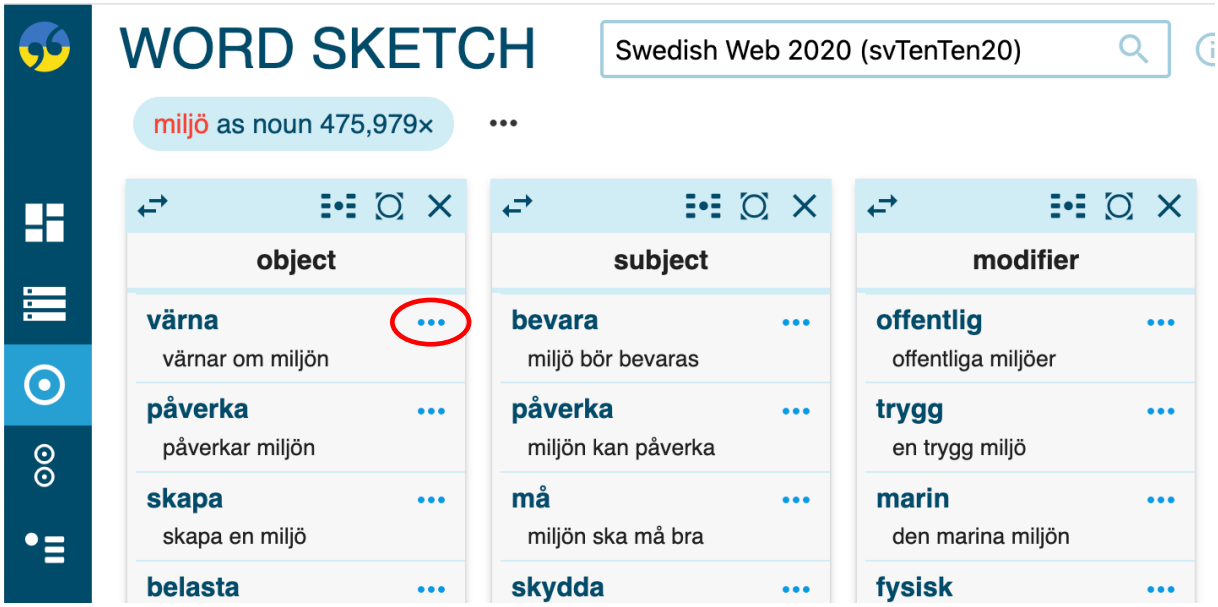


Bild 3: exempel på sökresultat med funktion för ytterligare utforskning av träffar

Använd nu Advanced-sökläget (bild 4) och sök åter på ”miljö” som ”auto”. I Advanced-läget kan du göra förfinade sökningar på hur ord förekommer i olika texttyper, t.ex. som rubrik, som ämne och i olika genrer. Utforska några av möjligheterna under pilen Text Types för att söka på ”miljö” och se vilka eventuella skillnader i bruk som verkar kunna urskiljas mellan olika texttyper.

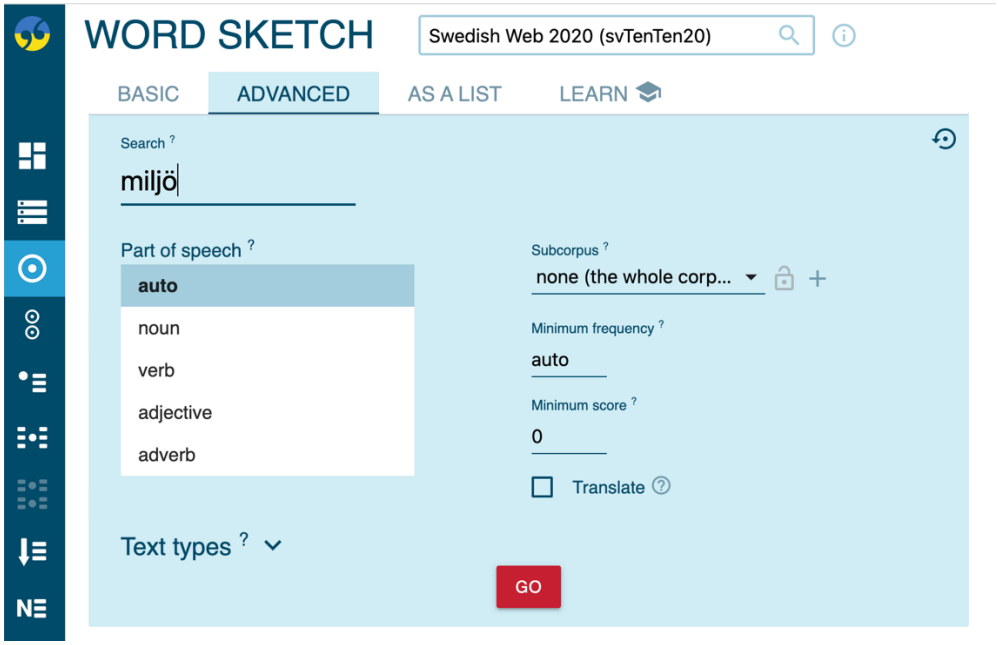


Bild 4: advanced-sökläget i Word Sketch

Använd nu istället funktionen Word Sketch Difference för att jämföra användning av två olika ord (se bild 5). Vi ska använda sökläget Basic men även för denna funktion finns ett Advanced-läge med liknande sökmöjligheter som för Word Sketch, dvs. förfinade sökningar i olika texttyper.

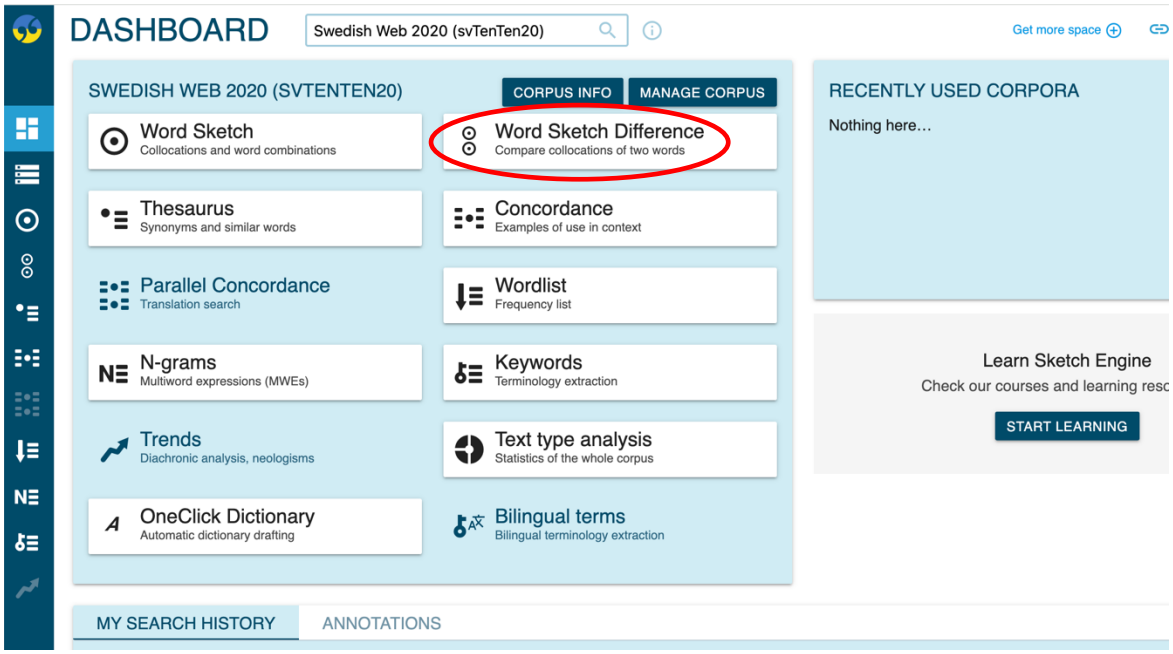


Bild 5: funktionen Word Sketch Difference på Sketch Engines dashboard

Sök efter orden ”hund” och ”katt” i Word Sketch Difference (se bild 6). I resultatfönstret ser du att ord som har en starkare förbindelse till ”hund” får en grön ton medan ord som förknippas med ”katt” rödtonas. Ord som förknippas med både ”hund” och ”katt” har ingen färgton. Vad kan sökningen säga om likheter och skillnader i hur de båda orden används i den aktuella korpusen? Vad verkar vara gemensamt för båda orden/djuren och vad är specifikt? Gör gärna om sökningen med egna ordpar.

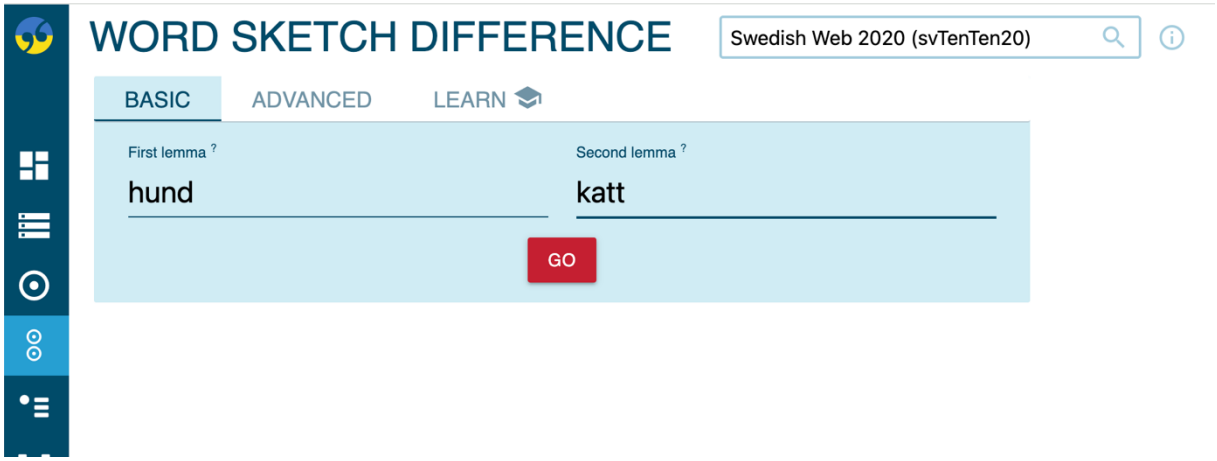


Bild 6: exempel på sökning efter två ord i Word Sketch Difference